

มจร สุรนารีสาร

MCU SURANAREE JOURNAL

MSJ

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2569) VOL.4 NO.1 (JANUARY - APRIL 2026)

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์กับการแปลภาษา: การศึกษาผลกระทบต่อการถ่ายทอด
ความหมายและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND LANGUAGE TRANSLATION: A STUDY ON THE IMPACT
OF MEANING TRANSFER AND CULTURAL IDENTITY

พระอานนท์ เปลือกเขียว, พระนพดล ปันมะ, พระมหามุนตรี อธิการกันทร
Phra Arnon Pleuak-Kheaw, Phra Noppadon Panma
Phramaha Montree Athikarnkuntorn

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา
Faculty of Humanities, Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ISSN : 2985-1106 (Print) ISSN : 3088-1382 (Online)

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์กับการแปลภาษา: การศึกษาผลกระทบต่อการถ่ายทอด ความหมายและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND LANGUAGE TRANSLATION: A STUDY ON THE IMPACT OF MEANING
TRANSFER AND CULTURAL IDENTITY

พระอานนท์ เปลือกเขียว¹, พระนพดล ปันมะ² และ พระมหามนตรี อธิการันทร³
Phra Arnon Pleuak-Kheaw¹, Phra Noppadon Panma² and Phramaha Montree Athikarnkuntorn³

(Received: August 15, 2025; Revised: April 27, 2026; Accepted: April 30, 2026)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งวิเคราะห์บทบาทและผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ต่อกระบวนการแปลภาษา โดยเน้นการถ่ายทอดความหมายและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม โดยกล่าวถึงการพัฒนาเทคโนโลยีการแปลภาษาโดยอาศัยระบบประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP) และการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการแปลแบบประสาทเครือข่าย (Neural Machine Translation: NMT) และสถาปัตยกรรม Transformer ที่ช่วยเพิ่มความแม่นยำในการแปล ทั้งนี้ แม้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการแปล แต่ยังคงมีข้อจำกัดในการจับความหมายแฝง ความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรม และอารมณ์ในข้อความ การศึกษานี้นำเสนอการเปรียบเทียบระหว่างการแปลโดยปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการแปลโดยมนุษย์ การศึกษาพบว่ามิได้เปรียบเทียบด้านความเร็วและประสิทธิภาพในการประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ ในขณะที่การแปลโดยมนุษย์สามารถตีความบริบททางวัฒนธรรมได้ดีซึ่งกว่า บทความนี้ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีแปลภาษาให้ตอบสนองต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากขึ้น รวมถึงการบูรณาการความรู้จากนักภาษาศาสตร์และนักวัฒนธรรมเพื่อลดข้อจำกัดในการถ่ายทอดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมผ่านการแปลด้วยปัญญาประดิษฐ์

คำสำคัญ: เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์, การแปลภาษา, การถ่ายทอดความหมาย, อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม, การเรียนรู้เชิงลึก

¹⁻³ คณะมนุษยศาสตร์ (สาขาวิชาภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา / Faculty of Humanities, Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus.

Corresponding author, e-mail: Noppadon_Papatsaravangso@hotmail.com Tel. 086 874 6645

Abstract

This academic article aims to analyze the roles and impacts of Artificial Intelligence (AI) on language translation processes, emphasizing meaning transfer and cultural identity preservation. The study discusses the development of language translation technology through Natural Language Processing (NLP) and Deep Learning, particularly Neural Machine Translation (NMT) and Transformer architecture, which enhance translation accuracy. Although AI technology improves translation efficiency, it still has limitations in capturing implicit meanings, cultural nuances, and emotional contexts. This study presents a comparison between AI-powered translation and human translation, revealing that AI excels in speed and large-scale data processing efficiency, while human translators demonstrate superior understanding of cultural contexts. The article also proposes approaches for developing translation technology to better address cultural diversity, including the integration of knowledge from linguists and cultural experts to minimize limitations in conveying cultural identity through AI translation.

Keywords: Artificial Intelligence, Language Translation, Meaning Transfer, Cultural Identity, Deep Learning

บทนำ

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้กลายเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการแปลภาษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างผู้คนจากวัฒนธรรมที่แตกต่าง แม้ว่าในอดีตการแปลภาษาจะเป็นงานที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะของนักแปลมืออาชีพเท่านั้น แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยการประยุกต์ใช้อัลกอริทึมการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) และระบบประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP) ส่งผลให้กระบวนการแปลมีประสิทธิภาพ ความแม่นยำ และความสะดวกในการเข้าถึงมากยิ่งขึ้น การพัฒนาของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในด้านการแปลภาษาได้สร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญต่อวงการการแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความสามารถในการประมวลผลข้อมูลจำนวนมาก และการเรียนรู้รูปแบบภาษาที่หลากหลาย ระบบการแปลอัตโนมัติสมัยใหม่สามารถเรียนรู้จากคลังข้อมูลภาษาขนาดใหญ่ ทำให้มีความเข้าใจในโครงสร้างประโยคและความสัมพันธ์ของคำในบริบทต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี Transformer และ Neural Machine Translation (NMT) ยังช่วยให้ระบบสามารถจดจำและประยุกต์ใช้บริบทในการแปลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การแปลภาษาไม่ได้เป็นเพียงการถอดความจากภาษาต้นทางสู่ภาษาปลายทางเท่านั้น หากแต่เป็นกระบวนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่ต้องอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในบริบท ความหมายแฝง และมิติทางวัฒนธรรม การแปลที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมควบคู่ไปกับความหมายทางภาษา (อัจฉรินทร์ จิตต์ปรารพ, 2565: 101) ความท้าทายสำคัญของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในปัจจุบันจึงอยู่ที่ความสามารถ

ในการถ่ายทอดความหมายเชิงวัฒนธรรมและอารมณ์ความรู้สึกที่แฝงอยู่ในภาษา ซึ่งมักเป็นประเด็นที่ซับซ้อนสำหรับระบบการแปลอัตโนมัติ ประเด็นด้านความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรมในการแปลภาษายังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญ โดยเฉพาะในกรณีของการแปลสำนวน คำพังเพย หรือการใช้ภาษาที่มีนัยทางวัฒนธรรมเฉพาะ ระบบปัญญาประดิษฐ์อาจประสบปัญหาในการตีความและถ่ายทอดความหมายที่ลึกซึ้งเหล่านี้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ การรักษาอารมณ์และน้ำเสียงในการสื่อสาร ตลอดจนการเลือกใช้ระดับภาษาที่เหมาะสมกับบริบทและกลุ่มผู้รับสารยังคงเป็นประเด็นที่ท้าทายสำหรับเทคโนโลยีการแปลในปัจจุบัน

บทความวิชาการนี้มุ่งวิเคราะห์ผลกระทบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่มีต่อกระบวนการแปลภาษา โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาขีดความสามารถและข้อจำกัดในการถ่ายทอดความหมาย และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ตลอดจนนำเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบการแปลที่สามารถรักษาความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรมในยุคที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การศึกษานี้จะช่วยเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีการแปลที่มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในโลกยุคปัจจุบัน

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในงานแปลภาษา

ปัญญาประดิษฐ์ขับเคลื่อนการพัฒนาการแปลภาษาปัจจุบันผ่านโมเดลภาษาขนาดใหญ่และการเรียนรู้เชิงลึก ระบบแปลแบบประสาทเครือข่าย (NMT) วิเคราะห์โครงสร้างภาษาซับซ้อนได้ โดยสถาปัตยกรรม Transformer เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่จัดการความแตกต่างทางไวยากรณ์และความหมายเชิงวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล และคณะ, 2567: 16) ระบบเหล่านี้แปลได้ทันที รองรับเอกสารขนาดใหญ่ และปรับการแปลตามบริบทผ่านเครื่องมือต่างๆ เช่น Google Translate, DeepL และ Microsoft Translator แต่ยังมีข้อจำกัดในการแปลความหมายเชิงวัฒนธรรม สำนวน และบริบทละเอียดอ่อน

1. ความหมายและแนวคิดพื้นฐานของปัญญาประดิษฐ์

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เป็นสาขาของวิทยาการคอมพิวเตอร์ที่มุ่งพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ให้สามารถทำงานที่ต้องอาศัยสติปัญญามนุษย์ โดยมีความสามารถในการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ปัญญาประดิษฐ์ประกอบด้วยระบบที่สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ ปรับตัว และพัฒนาความสามารถอย่างต่อเนื่อง (อิทธิศักดิ์ ศรีดำ และคณะ, 2567: 147) แนวคิดพื้นฐานของปัญญาประดิษฐ์แบ่งออกเป็นสองรูปแบบหลัก ได้แก่ปัญญาประดิษฐ์แบบแคบ (Narrow AI) ซึ่งออกแบบมาเพื่อทำงานเฉพาะด้าน และปัญญาประดิษฐ์แบบกว้าง (General AI) ที่มีความสามารถใกล้เคียงกับสมองมนุษย์ ปัจจุบันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบปัญญาประดิษฐ์แบบแคบ ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงในงานเฉพาะทาง เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อาศัยหลักการสำคัญ ได้แก่ การเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) การประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing) และระบบโครงข่ายประสาทเทียม (Neural Networks) ซึ่งช่วยให้ระบบสามารถวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่ซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว พัฒนาการของปัญญาประดิษฐ์ในปัจจุบันมุ่งเน้นการสร้างระบบที่สามารถเรียนรู้และปรับตัวได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยอัลกอริทึมที่ซับซ้อนและชุดข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาและตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างใกล้เคียงกับมนุษย์มากที่สุด

2. การพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการแปลภาษา

การแปลภาษาด้วยเครื่องด้วยระบบประสาท (NMT) เป็นพัฒนาการสำคัญทางเทคโนโลยีที่อาศัยโครงข่ายประสาทเทียม ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากการแปลแบบดั้งเดิมที่ใช้การแปลตามตัวอักษรหรือพจนานุกรม ระบบ NMT มุ่งเน้นการเรียนรู้รูปแบบทางภาษาและบริบทผ่านการวิเคราะห์ชุดข้อมูลขนาดมหึมา โดยอาศัยหลักการเรียนรู้เชิงลึกที่มีศักยภาพในการจดจำและวิเคราะห์โครงสร้างภาษาอย่างเป็นระบบ ระบบนี้ประยุกต์ใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่มีความซับซ้อนสูง อาทิ Transformer Model ซึ่งเพิ่มประสิทธิภาพให้ระบบสามารถตีความหมายเชิงบริบทและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยคำในประโยคได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการพัฒนาเริ่มต้นจากการฝึกฝนระบบด้วยคลังข้อมูลการแปลขนาดใหญ่ ส่งผลให้ระบบสามารถเรียนรู้รูปแบบเชิงภาษาศาสตร์และสร้างผลลัพธ์การแปลที่มีความเป็นธรรมชาติในระดับที่สูงขึ้น

ความก้าวหน้าที่สำคัญของการแปลภาษาด้วยเครื่องด้วยระบบประสาท (NMT) คือความสามารถในการจับความหมายเชิงบริบทและอารมณ์ความรู้สึกในภาษา เทคโนโลยีนี้สามารถจัดการกับภาษาที่มีโครงสร้างซับซ้อนและมีความแตกต่างทางไวยากรณ์ได้อย่างน่าประทับใจ (ณัฐริธา ทับทิม, 2564: 92) ระบบสามารถเรียนรู้และปรับปรุงการแปลอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบเครื่องจักรที่วิเคราะห์และปรับปรุงคุณภาพการแปลได้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อจำกัดที่สำคัญ โดยเฉพาะในการจับความหมายเชิงวัฒนธรรมที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน ระบบยังต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถเข้าใจและถ่ายทอดนัยยะทางวัฒนธรรมได้อย่างแท้จริง แม้ว่าเทคโนโลยีในปัจจุบันจะมีความก้าวหน้า แต่การแปลที่ต้องอาศัยความเข้าใจเชิงลึกทางวัฒนธรรมยังคงต้องพึ่งพาความสามารถของมนุษย์เป็นสำคัญ

3. ตัวอย่างเครื่องมือแปลภาษาที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์

เครื่องมือแปลภาษาที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์มีความก้าวหน้าอย่างมาก โดยมีแพลตฟอร์มสำคัญหลายตัว Google Translation เป็นที่นิยมที่สุด รองรับมากกว่า 100 ภาษา ใช้เทคโนโลยีการแปลภาษาด้วยเครื่องด้วยระบบประสาท (NMT) ที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง DeepL มีประสิทธิภาพสูงโดยเฉพาะในการแปลภาษายุโรป ให้ผลลัพธ์ที่แม่นยำและเป็นธรรมชาติมากกว่าเครื่องมืออื่น Microsoft Translator สามารถแปลแบบเรียลไทม์สำหรับการสนทนาได้ดี Baidu Translate มีความเชี่ยวชาญในภาษาเอเชีย โดยเฉพาะภาษาจีน มีความเข้าใจในบริบทวัฒนธรรมค่อนข้างลึกซึ้ง Yandex Translate เชี่ยวชาญในภาษาสลาฟและยุโรปตะวันออก เครื่องมือเหล่านี้มีความแม่นยำประมาณ 80-90% ขึ้นอยู่กับภาษาและความซับซ้อนของข้อความ การแปลภาษาในกลุ่มเดียวกัน เช่น ภาษาในกลุ่มยุโรป จะมีประสิทธิภาพสูงกว่าการแปลภาษาที่มีโครงสร้างแตกต่างกันมาก (พัชกร พิมล ปัญญา, 2567: 2) โดยประสิทธิภาพยังขึ้นอยู่กับปริมาณข้อมูลฝึกฝนของปัญญาประดิษฐ์ (AI) และความซับซ้อนทางวัฒนธรรมของภาษาเป้าหมาย แต่ละแพลตฟอร์มมีจุดแข็งและข้อจำกัดที่ต่างกัน โดย Google Translate รองรับภาษามากที่สุดและใช้งานฟรี แต่มีข้อจำกัดในการแปลภาษาที่ซับซ้อน DeepL แปลภาษายุโรปได้แม่นยำและคงความหมายเชิงบริบทได้ดี แต่รองรับภาษาน้อยกว่า Microsoft Translator เหมาะสำหรับการแปลแบบเรียลไทม์ Baidu Translate เชี่ยวชาญในภาษาเอเชียโดยเฉพาะจีน ส่วน Yandex Translate แปลภาษาสลาฟและยุโรปตะวันออกได้ดี ผู้ใช้ควรเลือกเครื่องมือให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงภาษา ความซับซ้อนของข้อความ และบริบทการใช้งาน เพื่อให้ได้การแปลที่มีประสิทธิภาพและใกล้เคียงความหมายดั้งเดิมมากที่สุด

การถ่ายทอดความหมายในกระบวนการแปลภาษาโดยปัญญาประดิษฐ์

การถ่ายทอดความหมายในการแปลภาษาโดยปัญญาประดิษฐ์เป็นระบบซับซ้อนที่ใช้เทคนิค NLP และโครงข่ายประสาทเทียม กระบวนการนี้ประกอบด้วยการวิเคราะห์ไวยากรณ์ การตีความบริบท การเทียบเคียงความหมาย และการสร้างประโยคใหม่ในภาษาปลายทาง (Yu Yuxiu, 2024: 2) ระบบใช้โมเดลภาษาขนาดใหญ่ที่ฝึกด้วยข้อมูลหลากหลายเพื่อเข้าใจโครงสร้างและความหมาย โดยมุ่งถ่ายทอดเนื้อหาให้ใกล้เคียงต้นฉบับมากที่สุด ความท้าทายสำคัญคือการจับความหมายเชิงวัฒนธรรมและอารมณ์ที่แฝงอยู่ ซึ่งต้องการความเข้าใจเชิงลึกมากกว่าการแปลตามตัวอักษร ปัญญาประดิษฐ์จึงต้องพัฒนาต่อเพื่อให้เข้าใจบริบทและความหมายแฝงได้ใกล้เคียงมนุษย์มากขึ้น

1. การเปรียบเทียบการแปลของปัญญาประดิษฐ์กับการแปลโดยมนุษย์

การแปลภาษาด้วยปัญญาประดิษฐ์และการแปลโดยมนุษย์มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีความโดดเด่นในด้านความเร็วและความสม่ำเสมอในการประมวลผลข้อมูล สามารถแปลเนื้อหาปริมาณมากได้อย่างรวดเร็ว โดยอาศัยฐานข้อมูลขนาดใหญ่และอัลกอริทึมการเรียนรู้เชิงลึก ในขณะที่นักแปลมนุษย์มีความสามารถพิเศษในการตีความบริบทที่ซับซ้อน เข้าใจความหมายเชิงวัฒนธรรม และจับประเด็นทางอารมณ์ที่เทคโนโลยียังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ การแปลที่ประสบความสำเร็จไม่เพียงแต่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องทางภาษา แต่ยังต้องคำนึงถึงบริบทวัฒนธรรมและความหมายเชิงลึกอีกด้วย ประเด็นสำคัญในการเปรียบเทียบประกอบด้วย (นรินทร์ทิพย์ ทองศรี, 2567: 102)

1) ความแม่นยำทางไวยากรณ์และศัพท์ปัญญาประดิษฐ์สามารถจดจำและประยุกต์ใช้กฎไวยากรณ์ได้อย่างแม่นยำ มีฐานข้อมูลศัพท์ขนาดใหญ่ที่ครอบคลุมและอัปเดตตลอดเวลา สามารถตรวจจับและแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาได้อย่างรวดเร็ว

2) ความเข้าใจบริบทและวัฒนธรรมปัญญาประดิษฐ์ยังมีข้อจำกัดในการเข้าใจบริบทวัฒนธรรมที่ละเอียดอ่อน ขาดความเข้าใจเชิงลึกทางอารมณ์และความหมายแฝงทางวัฒนธรรม จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนด้วยชุดข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุม

3) ความสามารถในการจับความหมายแฝงปัญญาประดิษฐ์ยังไม่สามารถจับความหมายแฝงได้อย่างสมบูรณ์ มีข้อจำกัดในการตีความคำพูดเชิงเปรียบเทียบ สแลง หรือมุกตลก ต้องอาศัยการเรียนรู้จากข้อมูลขนาดใหญ่อย่างต่อเนื่อง

4) ประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการแปลปัญญาประดิษฐ์สามารถแปลภาษาได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ไม่มีข้อจำกัดด้านความเหนื่อยล้าเหมือนมนุษย์ สามารถประมวลผลข้อมูลปริมาณมากในเวลาอันสั้น

5) ต้นทุนและความคุ้มค่า มีต้นทุนการพัฒนาเริ่มแรกสูง แต่ต้นทุนต่อหน่วยลดลงอย่างต่อเนื่อง ประหยัดค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับการจ้างนักแปลมืออาชีพ มีความคุ้มค่าสำหรับการแปลเอกสารปริมาณมาก

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์กำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเป้าหมายที่จะลดช่องว่างระหว่างการแปลโดยปัญญาประดิษฐ์ และมนุษย์ ด้วยการพัฒนาโมเดลภาษาที่มีความซับซ้อนและเข้าใจบริบทมากยิ่งขึ้น การผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และความเชี่ยวชาญของมนุษย์จึงเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในงานแปลในปัจจุบัน

2. ข้อจำกัดของปัญญาประดิษฐ์ในการถ่ายทอดความหมาย

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีข้อจำกัดสำคัญในการถ่ายทอดความหมายที่ลึกซึ้งและซับซ้อน โดยเฉพาะในการเข้าใจความหมายแฝง คำสำนวน และบริบทเชิงวัฒนธรรม (Wang, 2023: 1) ระบบปัญญาประดิษฐ์ยังขาดความสามารถในการรับรู้และตีความทางอารมณ์และวัฒนธรรมอย่างแท้จริง โดยมักแปลตามตัวอักษรโดย

ขาดความเข้าใจเชิงลึก ส่งผลให้การสื่อสารขาคมิติทางอารมณ์และบริบทเฉพาะ ความท้าทายสำคัญ ประกอบด้วย การแปลสำนวนที่มีความหมายเชิงวัฒนธรรมเฉพาะ การถ่ายทอดน้ำเสียงและเจตนาเชิงจิตวิทยา รวมถึงการเลือกใช้คำที่เหมาะสมในบริบทซับซ้อน ปัญญาประดิษฐ์ยังไม่สามารถเชื่อมโยงความหมายแฝงและตีความบริบทได้อย่างมนุษย์ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์และความเข้าใจทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง จึงทำให้การแปลขาดความละเอียดอ่อนและความเป็นธรรมชาติที่มนุษย์สามารถสร้างสรรค์ได้

3. กรณีศึกษา: ตัวอย่างข้อความที่มีความคลุมเครือในการแปล

การแปลข้อความที่มีความคลุมเครือนับเป็นความท้าทายสำคัญสำหรับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ตัวอย่างเช่น สำนวนภาษาไทยว่า "ซีซังจับตักแตน" ซึ่งเป็นสำนวนที่มีความหมายเชิงเปรียบเทียบถึง "ลงทุนมากแต่ได้ผลตอบแทนน้อย" แต่เมื่อนำไปแปลโดยปัญญาประดิษฐ์มักจะแปลตรงตัวอักษร ทำให้ความหมายที่แท้จริงคลาดเคลื่อน บริบททางวัฒนธรรมมีอิทธิพลอย่างมากต่อความหมายของภาษา (ภัทรา ปินทะแพทย์, 2565: 210) ตัวอย่างอื่นๆ เช่น คำว่า "เด็ด" ในภาษาไทยที่มีความหมายหลากหลายตามบริบท ทั้งหมายถึง ความโกรธ ความตื่นเต้น หรือความรุนแรง ซึ่งปัญญาประดิษฐ์มักจะแปลได้เพียงความหมายตรงตัวเท่านั้น นอกจากนี้ ข้อความที่มีชั้นเชิงทางอารมณ์และการใช้ถ้อยคำเชิงวรรณศิลป์ยังเป็นความท้าทายสำคัญ เช่น บทกวีหรือบทสนทนาที่มีความหมายแฝง ปัญญาประดิษฐ์จะประสบปัญหาในการจับความหมายที่ลึกซึ้งและละเอียดอ่อน

ผลกระทบของปัญญาประดิษฐ์ต่ออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในงานแปลภาษา

ปัญญาประดิษฐ์มีอิทธิพลสำคัญต่อการถ่ายทอดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในการแปลภาษา โดยปัญญาประดิษฐ์ทั้งส่งเสริมและจำกัดการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (โอโณทัย งามวิชัยกิจ, 2568: 133) ด้านบวกคือ ช่วยให้การสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลง่ายขึ้น ลดอุปสรรคทางภาษา แต่มีข้อจำกัดในการเข้าใจความหมายเชิงลึกและบริบททางวัฒนธรรม เสี่ยงทำให้ภาษาเป็นมาตรฐานเดียวและสูญเสียความเป็นเอกลักษณ์ การพัฒนาในอนาคตควรสร้างระบบที่คำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง ผสานเทคโนโลยีกับความเข้าใจเชิงมนุษย์ เพื่อรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ทางภาษา

1. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม

ภาษาและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างแนบแน่น เป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดอัตลักษณ์และประสบการณ์ร่วมของสังคม (พระอุดมธีรคุณ และ บัณฑิตา จารุมา, 2563: 55) ภาษาไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือสื่อสาร แต่ยังเป็นตัวแทนของโลกทัศน์และระบบคิดของแต่ละวัฒนธรรม สะท้อนผ่านโครงสร้างทางไวยากรณ์ สำนวน คำศัพท์เฉพาะ และรูปแบบการสื่อสารที่สะท้อนวิถีชีวิต ค่านิยม และความเชื่อของสังคมนั้นๆ แต่ละภาษามีวิธีการมองโลกและถ่ายทอดประสบการณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ โดยสะท้อนผ่านรายละเอียดที่ละเอียดอ่อนในการใช้ภาษา เช่น ภาษาญี่ปุ่นมีระบบคำลักษณนามที่ซับซ้อน สะท้อนถึงวัฒนธรรมการให้เกียรติและลำดับชั้นทางสังคม ภาษาอาหรับมีคำศัพท์เกี่ยวกับอูฐที่หลากหลาย สะท้อนความสำคัญของสัตว์ชนิดนี้ในวิถีชีวิตของชนเผ่าพื้นถิ่น ภาษาไทยมีคำราชาศัพท์ที่ซับซ้อน แสดงถึงวัฒนธรรมการให้ความเคารพและลำดับชั้นทางสังคม การแปลภาษาจึงไม่ใช่เพียงการถอดรหัสคำศัพท์ แต่เป็นการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่ต้องอาศัยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง นักแปลจำเป็นต้องมีความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรม เข้าใจนัยยะเชิงวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในภาษา และสามารถถ่ายทอดความหมายที่แท้จริงข้ามวัฒนธรรมได้อย่างตรงประเด็น ความท้าทายสำคัญในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมคือการรักษาความหมายดั้งเดิมและอัตลักษณ์ทาง

วัฒนธรรมไว้มากที่สุด โดยต้องคำนึงถึงบริบท ความหมายแฝง และรายละเอียดทางวัฒนธรรมที่ซับซ้อน เพื่อให้การสื่อสารมีความหมายและน่าเชื่อถืออย่างแท้จริง

2. การเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในกระบวนการแปลด้วยปัญญาประดิษฐ์

การแปลภาษาโดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ แม้จะมีประสิทธิภาพในการถ่ายโอนข้อความระหว่างภาษา แต่กลับมีความเสี่ยงต่อการสูญเสียอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างเป็นนัยสำคัญ กระบวนการแปลของปัญญาประดิษฐ์มักมุ่งเน้นไปที่การถอดความหมายตรงตัว โดยไม่คำนึงถึงบริบทวัฒนธรรมที่ซับซ้อนและละเอียดอ่อน ตัวอย่างเช่น คำพ้อง คำพังเพย หรือการใช้ภาษาเชิงวรรณศิลป์ที่มีความหมายเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตเฉพาะของแต่ละสังคม มักถูกแปลอย่างตรงไปตรงมา ส่งผลให้ความหมายทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้งถูกกลืนหรือสูญหายไป เทคโนโลยีการแปลแบบอัตโนมัติมีแนวโน้มที่จะทำให้ภาษาและวัฒนธรรมกลายเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม (ชุดิมา สุตจรรยา, 2567: 50) ปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ อัลกอริทึมการแปลของปัญญาประดิษฐ์ถูกฝึกฝนบนข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีมาจากรุ่นข้อมูลหลักในโลก ทำให้มีอคติทางวัฒนธรรมแฝงอยู่ กระบวนการแปลจึงไม่เพียงแต่ถ่ายทอดข้อความ แต่ยังอาจนำเอาอคติและมุมมองทางวัฒนธรรมที่จำกัดมาด้วย นอกจากนี้ การแปลด้วยปัญญาประดิษฐ์ยังขาดความสามารถในการรับรู้และตีความบริบทเชิงอารมณ์ วรรณศิลป์ และนัยแฝงทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ภาษาแต่ละภาษามีโครงสร้างทางความคิดและการรับรู้ที่แตกต่างกัน การแปลแบบตรงไปตรงมาจึงเสี่ยงต่อการลดทอนหรือบิดเบือนความหมายดั้งเดิม ผลกระทบเหล่านี้นำไปสู่กระบวนการ "การกลืนกลาย" (Homogenization) ของภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งอาจนำไปสู่การสูญเสียเอกลักษณ์เฉพาะของภาษาและวัฒนธรรมย่อยต่างๆ

3. กรณีศึกษา: การแปลวรรณกรรมหรือข้อความที่มีบริบททางวัฒนธรรม

กรณีศึกษาการแปลวรรณกรรมด้วยปัญญาประดิษฐ์เผยให้เห็นความท้าทายอย่างซับซ้อนในการถ่ายทอดบริบทวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนวนิยายหรือข้อความที่มีความเฉพาะทางวัฒนธรรมสูง เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มักประสบปัญหาในการแปลสำนวนท้องถิ่น บริบทประวัติศาสตร์ และอารมณ์เชิงวัฒนธรรมที่ละเอียดอ่อน การแปลวรรณกรรมด้วยปัญญาประดิษฐ์ไม่เพียงแต่เป็นการถ่ายโอนข้อความ แต่ยังเป็นการแปลงบริบทวัฒนธรรมที่ซับซ้อน ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจเชิงลึก (ศัลยา บริสุทธิบัณฑิต, 2567: 88) ข้อจำกัดสำคัญประการหนึ่งคือ อัลกอริทึมการแปลขาดความสามารถในการจับความหมายเชิงสัญลักษณ์และนัยแฝงทางวัฒนธรรม ส่งผลให้เอกลักษณ์การใช้ภาษาของนักเขียนถูกทำลาย น้ำเสียงและลีลาการเขียนเปลี่ยนแปลง และความงามทางวรรณศิลป์สูญหาย กระบวนการแปลยังคงยึดติดกับความหมายตรงตัว โดยไม่สามารถเข้าใจบริบทเชิงอารมณ์และวัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ในตัวบท การแปลวรรณกรรมด้วยปัญญาประดิษฐ์จึงเสี่ยงต่อการลดทอนคุณค่าทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของงานเขียนดั้งเดิม แม้เทคโนโลยีจะก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง แต่การแปลที่มีความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรมยังคงต้องอาศัยการตีความจากมนุษย์ที่มีความเข้าใจเชิงลึกทางภาษาและวัฒนธรรม

ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการแปลภาษา

การพัฒนาปัญญาประดิษฐ์สำหรับการแปลภาษาจะก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญ โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงความเข้าใจเชิงวัฒนธรรมและบริบทภาษา การพัฒนาต้องครอบคลุมหลายมิติ เริ่มจากการสร้างแบบจำลองภาษาแบบพหุวัฒนธรรมที่ซับซ้อนและละเอียดอ่อนมากขึ้น กระบวนการสำคัญประกอบด้วยการสร้างชุดข้อมูล

ฝึกที่ครอบคลุมบริบทวัฒนธรรมหลากหลาย พัฒนาอัลกอริทึมที่จับความหมายเชิงวัฒนธรรมได้ลึกซึ้ง และเพิ่มความสามารถในการตีความนัยแฝง (ชาริสรุ์ เสนาป่า และคณะ, 2567: 285) ปัญญาประดิษฐ์แบบมีปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้ระบบเรียนรู้และปรับปรุงจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ แนวทางสำคัญยังรวมถึงการบูรณาการความรู้ทางวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบและการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างนักภาษาศาสตร์ นักวัฒนธรรม และผู้เชี่ยวชาญด้านปัญญาประดิษฐ์ เพื่อสร้างระบบแปลที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไว้อย่างสมบูรณ์

1. ข้อดีและความสามารถของปัญญาประดิษฐ์ในการพัฒนาการแปลภาษา

การพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการแปลภาษามีข้อดีและความสามารถที่โดดเด่นอย่างมีนัยสำคัญ โดยปัญญาประดิษฐ์สามารถปฏิวัติกระบวนการแปลภาษาด้วยประสิทธิภาพและความแม่นยำที่เหนือกว่าเทคโนโลยีเดิม โดยเฉพาะความสามารถในการประมวลผลข้อมูลปริมาณมหาศาลได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ระบบปัญญาประดิษฐ์สามารถเรียนรู้และปรับปรุงการแปลจากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ทำให้มีความแม่นยำและความเข้าใจบริบทภาษาที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น (นรินทรทิพย์ ทองศรี, 2567: 103) ความสามารถสำคัญประการหนึ่งคือการวิเคราะห์โครงสร้างภาษาอย่างซับซ้อน สามารถจับความหมายเชิงบริบทและนัยแฝงได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการแปลภาษาหลายภาษาพร้อมกัน ระบบปัญญาประดิษฐ์ยังสามารถเรียนรู้สำนวนและวลีเฉพาะทางได้อย่างต่อเนื่อง โดยปรับปรุงฐานข้อมูลการแปลจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้งาน นอกจากนี้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ยังมีความสามารถในการแปลแบบเรียลไทม์ ซึ่งมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสื่อสารระหว่างประเทศ การประชุมออนไลน์ และการทำธุรกิจข้ามวัฒนธรรม ความแม่นยำและความเร็วในการประมวลผลช่วยลดช่องว่างทางภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถประมวลผลเอกสารทางวิชาการ เนื้อหาทางธุรกิจ และข้อความทั่วไปได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ปัญญาประดิษฐ์สามารถเรียนรู้และปรับตัวกับภาษาเฉพาะทาง ภาษาถิ่น และภาษาที่มีโครงสร้างซับซ้อนได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงความสามารถในการวิเคราะห์อารมณ์และน้ำเสียงในการแปลที่มีความละเอียดและซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งจะช่วยปิดช่องว่างทางภาษาและวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การปรับปรุงปัญญาประดิษฐ์ให้ตอบสนองต่อความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม

การปรับปรุงปัญญาประดิษฐ์เพื่อตอบสนองต่อความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและท้าทายอย่างยิ่งในวงการเทคโนโลยีการแปล (Ahmed Mohammed Moneus & Yousef Sahari, 2024) การพัฒนาระบบปัญญาประดิษฐ์ที่มีความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรมต้องอาศัยการบูรณาการองค์ความรู้จากหลายศาสตร์อย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการสร้างชุดข้อมูลฝึกอบรมที่ครอบคลุมความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างแท้จริง กลยุทธ์การปรับปรุงที่สำคัญประกอบด้วยการพัฒนาโมเดลภาษาที่สามารถเรียนรู้บริบทเชิงวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง การสร้างระบบที่คำนึงถึงความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม และการพัฒนาอัลกอริทึมที่สามารถจับความหมายแฝงทางวัฒนธรรมได้อย่างแม่นยำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มชุดข้อมูลจากภาษาและวัฒนธรรมชายขอบที่มีถูกละเลยในระบบการแปลแบบดั้งเดิม การพัฒนาดังกล่าวต้องคำนึงถึงความซับซ้อนทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างรอบด้าน ไม่เพียงแต่การแปลความหมายตรงตัว แต่ยังรวมถึงการทำความเข้าใจบริบท สำนวน อารมณ์ และนัยแฝงทางวัฒนธรรม ระบบปัญญาประดิษฐ์จำเป็นต้องมีกลไกการเรียนรู้และปรับตัวอย่างต่อเนื่อง สามารถประมวลผลความแตกต่างทางภาษาที่มีความละเอียดอ่อนและซับซ้อน การมีส่วนร่วมของผู้เชี่ยวชาญจากวัฒนธรรมต่างๆ จะเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนา โดยการสร้างทีมสหวิทยาการที่ประกอบด้วยนักภาษาศาสตร์ นักมานุษยวิทยา และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงระบบการแปลให้มีความแม่นยำและเคารพในความ

หลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างแท้จริง สุดท้าย การพัฒนาปัญญาประดิษฐ์เพื่อการแปลภาษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องมุ่งเน้นการสร้างระบบที่ไม่เพียงแต่ถ่ายทอดข้อความ แต่ยังสื่อสารความหมายเชิงวัฒนธรรมได้อย่างลึกซึ้งและละเอียดอ่อน เพื่อลดช่องว่างทางภาษาและวัฒนธรรมในโลกยุคดิจิทัล

3. แนวโน้มในอนาคตของปัญญาประดิษฐ์กับงานแปลภาษา

แนวโน้มในอนาคตของปัญญาประดิษฐ์กับงานแปลภาษาจะมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์จะกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมอย่างไร้พรมแดน โดยมีแนวโน้มสำคัญที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ (สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล และคณะ, 2567: 16) การพัฒนาระบบการแปลแบบองค์รวมจะมุ่งเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีต่างๆ เช่น การประมวลผลภาษาธรรมชาติขั้นสูง การเรียนรู้เชิงลึก และระบบประมวลผลแบบเรียลไทม์ ซึ่งจะช่วยให้การแปลมีความแม่นยำและเข้าใจบริบทวัฒนธรรมได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ระบบปัญญาประดิษฐ์จะสามารถจับความหมายแฝง อารมณ์ และนัยทางวัฒนธรรมได้อย่างแม่นยำ เทคโนโลยีจะมีความยืดหยุ่นมากขึ้น สามารถปรับตัวกับภาษาเฉพาะกลุ่ม ภาษาถิ่น และภาษาที่มีความซับซ้อนทางโครงสร้าง รวมถึงการพัฒนาระบบที่สามารถเรียนรู้และปรับปรุงตัวเองอย่างต่อเนื่องจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดทางภาษาและวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวโน้มสำคัญอีกประการหนึ่งคือการพัฒนาระบบการแปลแบบหลายมิติ ที่ไม่เพียงแต่แปลภาษา แต่ยังสามารถถอดรหัสและสื่อสารบริบทวัฒนธรรมได้อย่างลึกซึ้ง โดยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่และเทคโนโลยีการเรียนรู้ของเครื่องที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อนาคตของการแปลภาษาด้วยปัญญาประดิษฐ์จะมุ่งสู่การสร้างระบบสื่อสารที่ไร้พรมแดน สามารถเชื่อมโยงผู้คนจากวัฒนธรรมที่แตกต่างให้เข้าใจกันอย่างลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพ ด้วยเทคโนโลยีที่มีความละเอียดอ่อนและเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรม

สรุป

การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการแปลภาษาควรเป็นเพียงเครื่องมือเสริมไม่ใช่การทดแทนนักแปลทั้งหมด โดยต้องมีการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และเลือกใช้เครื่องมือแปลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน พร้อมการอัปเดตอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ควรมีการฝึกอบรมผู้ใช้ให้เข้าใจข้อจำกัดของปัญญาประดิษฐ์ และใช้วิจารณญาณในการแปล สำหรับองค์กรควรพัฒนาระบบที่สามารถเรียนรู้จากข้อมูลป้อนกลับและสร้างฐานข้อมูลเฉพาะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแปล อนาคตของการแปลด้วยปัญญาประดิษฐ์ มีแนวโน้มมุ่งเน้นการพัฒนาโมเดลที่สามารถเข้าใจบริบทที่ซับซ้อนและวัฒนธรรมที่หลากหลายมากขึ้น โดยจะมีการผสมผสานระหว่างปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการแปลโดยมนุษย์ควบคู่กันไป พร้อมทั้งพัฒนาการแปลเฉพาะทางให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการพัฒนา

การพัฒนาเทคโนโลยีการแปลควรเน้นการเพิ่มข้อมูลฝึกอบรมปัญญาประดิษฐ์ (AI) ให้เข้าใจเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการแปลภาษาได้กลายเป็นนวัตกรรมที่ทรงพลังและมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในปัจจุบัน กระบวนการแปลภาษาด้วยปัญญาประดิษฐ์ได้แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญทั้งในด้านความแม่นยำทางภาษา ประสิทธิภาพ และความเร็ว อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อจำกัดที่สำคัญในการถ่ายทอดความหมายเชิงวัฒนธรรมและอารมณ์ความรู้สึกที่ละเอียดอ่อน ได้ชี้ให้เห็นว่า แม้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์จะสามารถประมวลผลภาษาได้อย่างรวดเร็ว แต่ยังขาดความเข้าใจเชิงลึกทางวัฒนธรรมที่มนุษย์สามารถทำได้ การพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อการแปลภาษาจำเป็นต้องคำนึงถึงความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรม การจับความหมายแฝง และบริบทที่ซับซ้อน ระบบปัญญาประดิษฐ์ต้องได้รับ

การพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยการเรียนรู้จากชุดข้อมูลที่หลากหลายและครอบคลุม เพื่อให้สามารถเข้าใจและถ่ายทอดความหมายได้ใกล้เคียงกับนักแปลมืออาชีพมากที่สุด แม้ว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์จะมีประสิทธิภาพสูงในด้านความเร็วและความแม่นยำทางภาษา แต่ยังไม่สามารถทดแทนทักษะการแปลของมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ และแนวโน้มในอนาคต

วัฒนธรรมและภาษาเฉพาะทางมากขึ้น พร้อมทั้งสร้างร่วมมือระหว่างนักพัฒนากับนักแปลเพื่อปรับปรุงระบบ รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือเฉพาะด้านสำหรับงานแปลประเภทต่างๆ เช่น กฎหมายและวรรณกรรม เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทการใช้งาน

เอกสารอ้างอิง

- ชาวิสร สนาป่า, ปาณธิร์ สัตยาภรณ์ และลลิตา สัมฤทธิ์ตานนท์. (2567). ผลกระทบของโมเดลภาษาขนาดใหญ่: โอกาสและความท้าทายของนักแปล. *วารสารช่อพะยอม*, 35(3), น. 282–307. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejChophayom/article/view/275821>
- ชุติมา สุตจรรยา. (2567). ภาษาไทยกับกลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาต่างประเทศ. *วิพิธพัฒนศิลป์*, 4(2), น. 49–68. <https://doi.org/10.14456/wipit.2024.12>
- ณัฐริกา ทับทิม. (2564). ความสามารถในการแปลความหมายระดับข้อความของ Google Translate ระบบ Neural Machine Translation จากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 21(1), น. 90–113. <https://doi.org/10.14456/lartstu.2021.4>
- นรินทร์ทิพย์ ทองศรี. (2567). การวิเคราะห์เปรียบเทียบการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยระหว่างผู้แปลที่เป็นมนุษย์และโปรแกรมแปลภาษา (Artificial Intelligence: ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ChatGPT) . *วารสารรวมคำแห่ง ฉบับมนุษยศาสตร์*, 43(2), น.99–122. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/huru/article/view/277709>
- พระอุดมธีรคุณ และบัณฑิตา จารุมา. (2563). ภาษาและวัฒนธรรม: ความหมาย ความสำคัญ และความสัมพันธ์ระหว่างกัน. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 7(2), สิงหาคม 2020, น. 53-63, <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMA/article/view/241724>.
- พัชร์พิมล ปัญญาคำ. (2567). การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการแปลของโปรแกรม Google Translate ระหว่างปี ค.ศ.2018 และค.ศ.2023. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 16(1), น.1-57. <https://doi.org/10.14456/jlapsu.2024.5>
- ภัทรา ปิณฑะแพทย์. (2565). ปัญหาการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย กรณีศึกษานิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 6(1), น. 208–229. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/husojournalpnru/article/view/257559>
- ศัลยา บริสุทธิบัณฑิต. (2567). การศึกษากลวิธีการแปลคำเสียดยี่ในวรรณกรรมเรื่อง อิเหนา สำนวนแปลของโสณณา เขาวีวัฒน์กุล. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 24(3), น. 85–114. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/liberalarts/article/view/279733>
- สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล, ศรีนัยพร ชัยวิศิษฐ์ และพัชรารัตน์ ศรีบุญเรือง. (2567). ChatGPT เทคโนโลยีแชทบอทอัจฉริยะเพื่อการเรียนรู้แห่งอนาคต. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 52(2), น. 1-16. <https://doi.org/10.14456/educu.2024.29>

- อโนทัย งามวิชัยกิจ. (2568). ปัญญาประดิษฐ์และการตลาดโลกในยุคดิจิทัล. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 22(2), น. 132–142. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/stou-sms-pr/article/view/274370>
- อัจฉริน จิตต์ปรารพ. (2565). การวิเคราะห์การแปลโฆษณาภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(1), น. 100–113. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jhnu/article/view/240928>
- อิทธิศักดิ์ ศรีดำ, เพชรประภา สังฆะราม และอมรา อิทธิพงษ์. (2567). บทบาทเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ด้านการศึกษาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้*, 4(1), น. 145–159. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jeil/article/view/266447>
- Ahmed Mohammed Moneus, Yousef Sahari. (2024). Artificial intelligence and human translation: A contrastive study based on legal texts. *Heliyon*, 10(6), pp. 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e28106>
- Lan Wang. (2023). The impacts and challenges of artificial intelligence translation tool on translation professionals. *SHS Web of Conferences*, 163, 02021. pp. 1-6. https://www.shsconferences.org/articles/shsconf/pdf/2023/12/shsconf_icssed2023_02021.pdf
- Yu Yuxiu. (2024). Application of translation technology based on AI in translation teaching. *Systems and Soft Computing*, 6(2024). <https://doi.org/10.1016/j.sasc.2024.200072>